

Pravni fakultet Sveučilišta u Zagrebu

Poslijediplomski sveučilišni (doktorski) studij Pravne znanosti

Izvedbeni plan nastave za *posebne metodološke sadržaje (izborne seminare)* na doktorskom studiju Pravne znanosti u akademskoj godini 2022./2023.

Nastava u izbornim seminarima* na doktorskom studiju Pravne znanosti u akademskoj godini 2022./2023. održavat će se od 5. do 16. prosinca 2022. godine, na Pravnom fakultetu Sveučilišta u Zagrebu.

Nastavni tjedan	Tema seminara	Osnovni elementi sadržaja	Literatura	Nastavnici
14 i 15	Fundamentals of normative ethical and political reasoning	<ul style="list-style-type: none">• understanding the basics of ethical reasoning: Foundationalism and coherentism• theoretical approaches to ethical reasoning: Deontology, consequentialism, and reflective equilibrium• deontological approaches and the existence of rights: Classical liberalism and libertarianism	<p>Mandatory reading:</p> <ul style="list-style-type: none">• detailed slides (provided by the teacher) <p>Optional reading:</p> <ul style="list-style-type: none">• J. S. Mill, <i>Utilitarianism</i>, 1863. (selected text from chs. 1, 2, and 5)• I. Kant, <i>The Metaphysics of Morals</i>, 1785. (selected text from ch. "Transition from the common rational knowledge of	prof. dr. sc. Kenneth Einar Himma (3h)

* Dvosatni i/ili trosatni izborni seminari (najviše jedan seminar dnevno tijekom 14. i 15. tjedna nastave) u okviru kojih se produbljuju opći metodološki sadržaji ili obrađuju dodatni metodološki sadržaji.

			morality to the philosophical“)	
14 i 15	Američki pravni realizam kao teorijski okvir pravnog istraživanja	<ul style="list-style-type: none"> ● kritika sudskog stvaranja prava kroz pravne koncepte; kritika jedinstveno točnih odgovora na pravne nedoumice ● koncept neodređenosti prava i metoda pravne argumentacije (racionalna i kauzalna neodređenost) ● analiza elemenata pravnog formalizma u pravnoj argumentaciji ● analiza utjecaja političkih, ideoloških i socijalno-ekonomskih čimbenika na sudske odluke i pravnu argumentaciju ● legitimitet ispunjavanja pravnih praznina vrijednosnim postavkama pravno-političkog sustava 	<ul style="list-style-type: none"> ● Leiter B, 'American Legal Realism' in Dennis Patterson (ed), <i>A Companion to Philosophy of Law and Legal Theory</i> (Wiley-Blackwell 2010), str. 249.-266. ● Hart H.L.A., <i>The Concept of Law</i> (Clarendon Press 1993) [Chapter VII. Formalism and Rule-Scepticism, str. 124-154; Postscript 3. The Nature of Rules & 4. Principles and the Rule of Recognition, str. 254.-267.] ● Bačić Selanec N, <i>Some Realism About EU Law</i> (u objavi, 2023) [Chapter I. Between Formalism and Realism in EU Law, str. 19.-82.] <p>Dopunska:</p> <ul style="list-style-type: none"> ● Freeman M.D.A., <i>Lloyd's Introduction to Jurisprudence</i> (6th edn, Sweet and Maxwell 1994) [Chapter 6. Modern Trends in Analytical and Normative Jurisprudence, str. 339.-508; Chapter 8. 	prof. dr. sc. Iris Goldner Lang (0h) dr. sc. Nika Bačić Selanec (3h)

			<p>American Realism, str. 655.-723., Chapter 15. Theories of Adjudication, str. 1255.-1365.]</p> <ul style="list-style-type: none"> ● Leiter B, 'Rethinking Legal Realism: Toward a Naturalized Jurisprudence' (1997) 76 Texas Law Review 267 ● Leiter B, <i>Naturalizing Jurisprudence: Essays on American Legal Realism and Naturalism in Legal Philosophy</i> (OUP 2007) ● Kennedy D, 'Legal Formality' (1973) 2 Journal of Legal Studies 351 ● Schauer F, 'Formalism' (1988) 97(4) The Yale Law Journal 509 ● Stone M, 'Legal Formalism' in Coleman J.L, Himma K.E., and Shapiro S.J. (eds), <i>The Oxford Handbook of Jurisprudence and Philosophy of Law</i> (Oxford University Press 2004) ● Bix B.H., <i>Jurisprudence: Theory and Context</i> (7th edn, Sweet and Maxwell 2015) [Chapter 17. American Legal 	
--	--	--	--	--

			<p>Realism, pp 195.-206.]</p> <ul style="list-style-type: none"> • Horwitz M.J., <i>The Transformation of American Law 1870-1960: The Crisis of Legal Orthodoxy</i> (Oxford University Press 1992) 	
14 i 15	<p>Metode istraživanja izvora trgovačkog prava – poslovne prakse i običaja</p>	<ul style="list-style-type: none"> • metode utvrđivanja izvora trgovačkog prava • metode uspostavljanja hijerarhije među izvorima trgovačkog prava • metode utvrđivanja poslovne prakse između ugovornih strana • metode utvrđivanja trgovačkih običaja 	<ul style="list-style-type: none"> • Barbić, J., Primjena običaja u hrvatskom trgovačkom pravu, <i>Pravo u gospodarstvu</i>, vol. 44, br. 6, 2005, str. 81-125 • Goldštajn, A., <i>Trgovačko ugovorno pravo - međunarodno i komparativno</i>, Narodne novine, 1991, str. 150-176 	<p>doc. dr. sc. Antun Bilić (3h)</p>
14 i 15	<p>Pravni iritanti, pravni diverzitet i prijenos prava – studija slučaja: pravni iritanti u hrvatskom pravnom sustavu</p>	<ul style="list-style-type: none"> • analiza temeljnih analitičkih koncepata vezanih uz prijenos i recepciju prava na primjeru praktične istraživačke primjene • praktično upoznavanje s pojedinim metodama pravopovijesnog istraživanja na primjeru konkretnog 	<ul style="list-style-type: none"> • D. Čepulo, <i>Trial by Jury in Croatia 1848-1918: Transfer and the Context</i>, u: <i>Rechtsprechung in Osteuropa. Studien zum 19. und fruhen 20. Jahrhundert</i> (Hrsg. Z. Pokorovac). Studien zur europäische Rechtsgeschichte, Veröffentlichungen des Max-Planck-Instituts für europäische Rechtsgeschichte, 	<p>prof. dr. sc. Dalibor Čepulo (3h)</p>

		<p>znanstvenog istraživanja</p> <ul style="list-style-type: none"> • metodološka i metodička raščlamba konkretnog znanstvenog teksta kao obrasca izrade znanstveno-istraživačkog rada 	<p>Frankfurt am Main, Band 275. Frankfurt am Main : Vittorio Klosterman Verlag, 2012, pp. 1-112.</p> <ul style="list-style-type: none"> • D. Čepulo, The ABGB and the House-Community in the Croatian Legal System: Legal Irritant and Normative Plurality, u: <i>Festschrift für Thomas Simon zum 65. Geburtstag. Land, Policey, Verfassung</i> (G. Kohl, C. Neschwara, T. Olechowski, J. Pauser, I. Reiter-Zatloukal, M. Vec (Hrsg,). Wien : Verlag Österreich, 2020, pp. 35-72. 	
14 i 15	Evaluacija upravnih reformi u komparativnom kontekstu	<ul style="list-style-type: none"> • vrednovanje javnih politika, • evidence-based policy making • analiza upravnih reformi – evaluacijski pristup • vrste i funkcije evaluacije • program evaluation theory • primjena komparativne metode pri proučavanju upravnih reformi 	<ul style="list-style-type: none"> • Guyadeen, D., Seasons, M. (2018). Evaluation Theory and Practice: Comparing Program Evaluation and Evaluation in Planning. <i>Journal of Planning Education and Research</i>, 38(1), str. 98-110. • Hellmut, W. (2003). Evaluation in public-sector reform. Trends, potentials and limits in international perspective online Papers, http://amor.cms.hu- 	izv. prof. dr. sc. Jasmina Džinić (2h)

		<ul style="list-style-type: none"> ● ciljevi i ograničenja komparativne metode ● odabir predmeta komparacije 	<p>berlin.de/~h0598bce/docs/HW-SK-2011-Evaluating-Institutional-Reforms.pdf</p> <ul style="list-style-type: none"> ● Koprić, I. (2018). Lessons Learned from Successful and Unsuccessful Local Public and Social Service Delivery Reforms. In: Koprić, I., Wollmann, H., Marcou, G. (eds.). Evaluating Reforms of Local Public and Social Services in Europe: More Evidence for Better Results. Palgrave Macmillan, str. 333.-342. ● Koprić, I., Wollmann, H. (2018). Evaluating Reforms of Local Public and Social Services in Europe. In: Koprić, I., Wollmann, H., Marcou, G. (eds.). Evaluating Reforms of Local Public and Social Services in Europe: More Evidence for Better Results. Palgrave Macmillan, str. 1.-18. ● Kuhlmann, S. & Wollmann, H., (2011). The evaluation of institutional reforms at sub-national government levels: A still neglected research agenda. 	
--	--	--	--	--

			<p>Local Government Studies, 37(5), 479–494.</p> <ul style="list-style-type: none"> ● Kustec Lipicer, S. (2012). Vrednovanje javnih politika. Zagreb, Hrvatska: Disput. ● Lalić Novak, G. (2015) Komparativna metoda u proučavanju javne uprave: potencijali i problemi, Hrvatska i komparativna javna uprava 15(1): 9-31. ● Ragin, C. (2014). The Comparative Method: Moving Beyond Qualitative and Quantitative Strategies. Oakland, California: University of California Press, str. 1.-33. 	
14 i 15	Rimska pravna pravila i rimski pravni izvori – metode prikupljanja i analize podataka	<ul style="list-style-type: none"> ● načini utvrđivanja i klasifikacije izvora prava u rimskom pravu ● pristupi određivanju pravnih pravila (regulae iuris) u rimskom pravu ● metode prikupljanja podataka u rimskom pravu i 	<ul style="list-style-type: none"> ● Winkel, L., Roman law and Its Intellectual Context, u: Johnston, D. (ur.), The Cambridge Companion to Roman Law, Cambridge University Press, Cambridge, 2015., str. 9-22 ● Johnston, D., Roman Law in Context, Cambridge University Press, Cambridge, 2004., str. 12-29 	izv. prof. dr. sc. Tomislav Karlović (3h)

		<p>rimskoj pravnoj tradiciji</p> <ul style="list-style-type: none"> ● metode analize pravnih izvora u rimskom pravu i rimskoj pravnoj tradiciji ● posebnosti egzegetske metode u području istraživanja rimskih pravnih izvora ● analiza obuhvata i metode selekcije literature 	<p>(poglavlje 2: „Sources and Methodology“)</p> <ul style="list-style-type: none"> ● Schlosser, H.; Sturm, F.; Weber, H., Die rechtsgeschichtliche Exegese, 2. Aufl. C. H. Beck, München, str. 1-25 ● Avenarius, M. (ur.), Hermeneutik der Quellentexte des Römischen Rechts, Nomos, Baden Baden, 2008. (izabrana poglavlja) <p>Dopunska:</p> <ul style="list-style-type: none"> ● Schulz, F., History of Roman Legal Science, Clarendon Press, Oxford, 1953. Koschaker, P., Europa und das römische Recht, C. H. Beck, München – Berlin, 1966. ● Metro, A., Le fonti del diritto romano, Genal, Messina, 2003. ● Watson, A., The Spirit of Roman Law, University of Georgia Press, Athens – London, 1995. 	
14 i 15	Metodologija prikupljanja i analize izvora u području međunarodnog prava	<ul style="list-style-type: none"> ● pojam i specifičnosti međunarodnog prava ● izvori međunarodnog prava 	<ul style="list-style-type: none"> ● Andrassy, J., et al., Međunarodno pravo, sv. 1, Zagreb, Školska knjiga, 2010, str. 1-44. ● Andrassy, J., et al., Međunarodno pravo, sv. 2, Zagreb, Školska 	prof. dr. sc. Davorin Lapaš (3h)

		<p>(međunarodni ugovori, običajno međunarodno pravo, opća načela prava, akti međunarodnih organizacija, jednostrani pravni poslovi, kodifikacija međunarodnog prava)</p> <ul style="list-style-type: none"> ● prikupljanje i analiza izvora međunarodnog prava ● pitanja hijerarhije izvora, antinomija i pravnih praznina u međunarodnom pravu ● uloga neobvezujućih (soft law) instrumenata u nastanku izvora međunarodnog prava ● uloga međunarodne sudske prakse i međunarodnopravne znanosti u tumačenju međunarodnog prava te njihovo prikupljanje i analiza (međunarodna sudska i arbitražna tijela te drugi nadzorni mehanizmi u nadzoru poštivanja međunarodnog 	<p>knjiga, 2012, str. 53-109.</p> <p>Dopunska:</p> <ul style="list-style-type: none"> ● Degan, V.Đ., Sources of International Law, The Hague, Martinus Nijhoff Publishers, 1997. ● Shaw, M.N., International Law, 9th ed., Cambridge, Cambridge University Press, 2021. (relevantna poglavlja) ● Wolfrum R., (ur.), The Max Planck Encyclopedia of Public International Law, Oxford, Oxford University Press, 2008. (relevantne natuknice) 	
--	--	--	---	--

		<p>prava i rješavanju međunarodnih sporova)</p> <ul style="list-style-type: none"> • uloga pravičnosti u međunarodnom pravu • odnos međunarodnog i unutrašnjeg (nacionalnog) prava • odnos općeg međunarodnog prava i prava Europske unije 		
14 i 15	Restorativna pravda i odgovarajuća regulacija	<ul style="list-style-type: none"> • osnove restorativne pravde kao metode rješavanja sporova • osnove odgovarajuće regulacije kao normativne metode • primjer metode istraživanja primjene restorativne pravde i odgovarajuće regulacije • apsolutne, relativne i mješovite teorije • teorija reintegrativnog posramljivanja • teorija proceduralne pravde 	<ul style="list-style-type: none"> • J. Braithwaite, Restorative Justice and Responsive Regulation, Oxford University Press, 2002. str. 3-135 <p>Dopunska:</p> <ul style="list-style-type: none"> • A. Maršavelski, Odgovornost pravnih osoba za kaznena djela protiv okoliša: teorijsko utemeljenje u odgovarajućoj regulaciji, Kaznenopravna zaštita okoliša (Modernizacija prava, Knjiga 37), Barbić, Jakša (ur.). Zagreb: Hrvatska akademija znanosti i umjetnosti, 2017. str. 45-60 • Maršavelski, A., Kornelija I., 	izv. prof. dr. sc. Aleksandar Maršavelski (3h)

		<ul style="list-style-type: none"> ● teorija neuvaženog srama ● teorija prkosa ● teorija samosvrstavanja ● teorija prevencije ● teorija rehabilitacije ● teorija onesposobljavanja ● demokratska teorija 	Restorativna pravda u kaznenopravnoj teoriji i praksi, Hrvatski ljetopis za kaznene znanosti i praksu, Vol. 28 No. 2, 2021., str. 473-505	
14 i 15	Osnove kritičkog čitanja i akademskog pisanja	<ul style="list-style-type: none"> ● analiza, kritičko prosuđivanje i evaluacija valjanosti argumentacije u oglednim tekstovima ● racionalna organizacija istraživanja i teksta u ovisnosti o vrsti teksta (znanstveni ili stručni rad) i ciljanoj publici (stručna ili opća javnost, akademska zajednica) ● razdjeljivanje teksta u odlomke koji su zaokružene logične cjeline uklopljene u cjelinu ● usklađenje teksta s normama (hrvatskoga) standardnog jezika i uzusima 	<ul style="list-style-type: none"> ● Oraić Tolić, D., <i>Akademsko pismo: Strategije i tehnike klasične retorike za suvremene studentice i studente</i>, 2011. <p>Dopunska:</p> <ul style="list-style-type: none"> ● Coffin, C. <i>et al.</i>, <i>Teaching academic writing: A Toolkit for higher education</i>, 2002. ● Ellis, B. L., <i>How to write themes and term papers</i>, 1989. ● McWorther, K. T., <i>Academic reading</i>, 2003. ● Mulvaney, M. K. A.; Jolliffe, D. A., <i>Academic writing: Genres, samples, and resources</i>, 2004. ● Stubbs, M.; Bellanca, P.; Barnett, S., <i>A Short</i> 	doc. dr. sc. Marko Bratković (3h)

		<p>pravna znanstvenog diskursa</p>	<p><i>Guide to College Writing</i>, 2014.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Turabian, K. L., <i>A Manual for Writers of Research Papers, Theses, and Dissertations</i>, 2009. 	
14 i 15	<p>Kritičko čitanje prakse Europskog suda za ljudska prava i Suda Europske unije</p>	<ul style="list-style-type: none"> • metoda utvrđivanja neizraženih načela u praksi Europskog suda za ljudska prava i Suda Europske unije • prepoznavanje osnovnih (neizraženih) načela razvijenih u praksi Europskog suda za ljudska prava i Suda Europske unije te uporaba tih načela u tumačenju, upotpunjavanju i vrednovanju domaćeg pravnog uređenja i primjene prava • kritička evaluacija argumentacije Europskog suda za ljudska prava i Suda Europske unije te uočavanje općih tendencija u razvoju prakse tih sudova • metode analize implementacije neizraženih načela razvijenih u praksi Europskog suda za 	<ul style="list-style-type: none"> • Settem, O. J., <i>Applications of the 'Fair Hearing' Norm in ECHR Article 6(1) to Civil Proceedings. With Special Emphasis on the Balance Between Procedural Safeguards and Efficiency</i>, 2016. <p>Dopunska:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Arnull, A., <i>The Court of Justice of the European Union</i>, 2017. • Bratković, M., Preinačujuća presuda i presuda iznenađenja, <i>Zbornik Pravnog fakulteta u Zagrebu</i>, vol. 72, br. 1-2, 2022., str. 673–705 • Harris, D. J. et al. (ur.), <i>Law of the European Convention on Human Rights</i>, 2014. • Omejec, J., <i>Konvencija za zaštitu ljudskih prava i temeljnih sloboda u praksi Europskog suda za ljudska prava</i>. 	<p>doc. dr. sc. Marko Bratković (3h)</p>

		<p>ljudska prava i Suda Europske unije u domaćem zakonodavstvu i praksi primjene prava</p>	<p><i>Strasbourgški acquis</i>, 2014.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Uzelac, A., Pravo na pravično suđenje u građanskim predmetima: nova praksa Europskog suda za ljudska prava i njen utjecaj na hrvatsko pravo i praksu, <i>Zbornik Pravnog fakulteta u Zagrebu</i>, vol. 60, br. 1, 2010., str. 101–148 • Uzelac, A.; Bratković, M.; Mileković, E., Dostava preko sudske oglasne ploče: mogućnosti i ograničenja, u: Šago, D. et al., <i>Zbornik radova s IV. međunarodnog savjetovanja Aktualnosti građanskog procesnog prava - nacionalna i usporedna pravnoteorijska i praktična dostignuća</i>, 2018., str. 455–468 • van Dijk, P. et al. (ur.), <i>Theory and Practice of the European Convention on Human Rights</i>, 2018. 	
14 i 15	<p>Metode prikupljanja i analize podataka u istraživanju prava informacijskih tehnologija</p>	<ul style="list-style-type: none"> • metode prikupljanja podataka od važnosti za istraživanja prava informacijskih tehnologija – pretraživanje baza 	<ul style="list-style-type: none"> • Riis, T., Schovsbo, J., <i>Towards a Legal Methodology of Digitalisation: The Example of Digital Copyright Law, The Law of Global</i> 	<p>izv. prof. dr. sc. Tihomir Katulić (3h)</p>

		<p>podataka prakse nadzornih tijela, sadržaja i učinaka samoregulacijskih industrijskih standarda, industrijskih licencijskih ugovora, akreditacijskih i certifikacijskih modela</p> <ul style="list-style-type: none"> ● metode analize prikupljenih podataka – utvrđivanje normativnih hijerarhija specifičnih pravnih izvora prava informacijskih tehnologija i njihovih međusobnih odnosa ● metode tumačenja specifičnih izvora u istraživanju prava informacijskih tehnologija ● interdisciplinarnost u istraživanju prava informacijskih tehnologija 	<p><i>Digitality</i>, Routledge, 2022</p> <ul style="list-style-type: none"> ● Pöysti, T., <i>ICT and Legal Principles: Sources and Paradigm of Information Law, Scandinavian studies in law</i>, 2004. ● Calboli, I., Montagnani, M. L., <i>Handbook of Intellectual Property Research: Lenses, Methods, and Perspectives</i>, Oxford, 2021. ● Bylund et al., <i>Privacy Research through the Perspective of a Multidisciplinary Mash up, Who regulates the information society? The Nordic Yearbook of Law and Informatics 2006-2008</i>, 2010. 	
14 i 15	Asimetrične informacije, moralni hazard i problem principala i agenta	<ul style="list-style-type: none"> ● primjena asimetričnosti informacija, moralnog hazarda, i modeliranje odnosa principala i agenta u različitim granama prava 	<ul style="list-style-type: none"> ● Mankiw, G., <i>Osnove ekonomije</i>, Mate, 2006., str. 479-495 ● Friedman, D. D., <i>Law's Order</i>, Princeton University Press, 2000., str. 63-74 	izv. prof. dr. sc. Ozren Pilipović (2h)

		(npr. građansko pravo - ugovori, pravo društva, procesno pravo)	<ul style="list-style-type: none"> ● Cooter, R, Ulem, T., Law and Economics, 6th ed., Addison-Wesley, 2012., str. 276-307 	
14 i 15	Stil, citiranje i plagiranje – praktikum	<ul style="list-style-type: none"> ● stilsko oblikovanje radova, kao i različitih stilova citiranja koji se koriste u području prava u domaćim i stranim časopisima ● praktične vježbe za precizno izražavanje i ispravno citiranje 	<ul style="list-style-type: none"> ● Curry-Sumner et al., <i>Research Skills. Instruction for lawyers</i>, Ars aequi, 2010. ● Zbirka uputa za autore i recenzente uglednih domaćih i stranih časopisa i izdavača u području prava ● A. B., Yelin, H. Viner Samborn, <i>The Legal Research and Writing Handbook</i>, Aspen Publishing, 2012. ili drugo izdanje (odabrana poglavlja) 	izv. prof. dr. sc. Lana Ofak (2h)
14 i 15	Online izvori za istraživanje prava	<ul style="list-style-type: none"> ● prikaz pravnih baza podataka Eur-Lex, Info-Curia (EU) i HUDOC (ESLJP) ● prikaz postupka pretraživanja po različitim kriterijima, prikaz i opis rezultata pretraživanja ● prikaz citatnih, bibliografskih i baza punog teksta (EBSCO, HeinOnline, WestLaw, i td.) koje omogućuju pristup člancima i 	<ul style="list-style-type: none"> ● Dikov G., The European Human Rights System, <i>GlobaLex</i>, July/August 2018, <accessible at: https://www.nyulawglobal.org/globalex/European_Human_Rights_System1.html > ● Grant J. E., Researching Comparative Constitutional Law, <i>GlobaLex</i>, July/August 2020, <accessible at: https://www.nyulawglobal.org/globalex/Comparative_Constitutional_Law.html> 	mr. sc. Aleksandra Čar (3h)

		<p>radovima objavljenim u domaćim i stranim časopisima i publikacijama</p> <ul style="list-style-type: none"> • vježbe pretraživanja 	<ul style="list-style-type: none"> • Kearney J., Understanding European Union Legal Materials, <i>GlobaLex</i>, July/August 2021, < https://www.nyulawglobal.org/globalex/European_Union1.html > • Lobey S., The Council of Europe, <i>GlobaLex</i>, July/August 2016, <accessible at: https://www.nyulawglobal.org/globalex/Council_of_Europe1.html > • Overy P., European Union – Tracing Working Documents, <i>GlobaLex</i>, January/February 2021 <accessible at: https://www.nyulawglobal.org/globalex/European_Union_Travaux_Preparatoires1.html> • Voigt E., <i>Legal Research Demystified: A Step-by-Step Approach</i>, 2nd ed., Carolina Academic Press, 2022. 	
--	--	---	--	--